HEKLEV SEVENADUREL

A-dreuz lenn 2

Petra nevez ? 7

Kelaouennoù 16

Notennoù 26

Al Liamm
Tir na nÓg

Herve LATIMIER

Questions d'identité,
Pourquoi et comment être Breton ?,
gant Rozenn Milin,
Editions Bo Travail !, 2015,
208 pajenn, 25€

Ul levr un tamm ispisial eo oberenn Rozenn Milin : lakaat tud da reiñ o soñj war danvezioù zo stag eus o identelezh a Vreizhad(ez) gant nebeut a evezhiadennoù eus he ferzh en diavaez eus titouroù berr a-walc'h evit lec'hiañ an traoù. Kregiñ a ra al levr gant poltredoù an naontek den aterset betek ar bajenn 66. N'eus nemet c'hwec'h maouez e-touez an atersidi. Hag arouezius eo eus saviad ar gevredigezh ? A-hend-all e kaver tud disheñvel-kaer : politikourien, pennoù embregerezhioù, sportourien, arzourien a-bep seurt, ur c'helenner skolveur... Ur skeudenn eus liesseurted ar gevredigezh vreizhat. Kavout a reer teir lodenn goude : *Un long cheminement, de l'adversité à l'affirmation*, *Qu'avons-nous de si précieux*

à sauvegarder ? ha *Pour aller plus loin*. Un toullad rannoù a zo e pep lodenn gant soñjoù a-berzh hini pe hini eus an dud aterset. Hegaset e c'heller bezañ gant soñjoù tud zo, plijet gant re all. Nerzh al levr eo : n'eo ket un arnodskrid met un doare kaleidoskop. Danvez evit magañ preder Yann lenner, arrroudennoù da vezañ implijet... Fent (glas a-wechoù) a gaver en titouroù degaset gant Rozenn. Un dra ouzhpenn : brav-kenañ eo ar skeudennoù graet gant Antoine Le Grand.

Echuiñ a ra al levr gant ur sell gwellwelour war an dazont ha plas ar Vretoned er bed digor a vevomp ennañ. Bev ha kemmus eo un identelezh evel pep obererezh denel, kreñv ha bresk war memes tro.

La France ne sera plus jamais une grande puissance ? Tant mieux !, *Et quelques autres [bonnes] raisons de ne pas désespérer*, gant Guillaume Duval, La Découverte, 2015, 216 pajenn, 17€

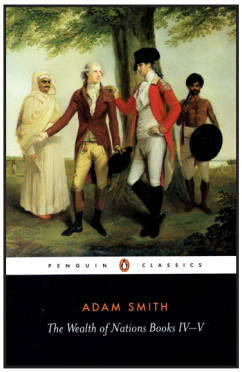

Kinniget e oa bet ul levr gant Guillaume Duval da lennerien *Al Liamm* endeo : *Made in Germany, le modèle allemand au-delà des mythes* (*AL* niv 404). Dedennusoc'h eo c'hoazh al levr-mañ rak plediñ a ra gant saviad Frañs. Kregiñ a ra an oberenn gant ur raklavar a ziskouez en un doare sklaer n'eo ket ar prantadoù ma oa Frañs "glorius" (prantadoù Loeiz XIV, Napoleon pe an trevadenniñ) e oa stad an ekonomiezh hag hini pemdeziek an annezidi en o gwellañ. N'eus netra gwashoc'h eget kaout hiraezh d'an amzerioù-se, faltaziet peurliesañ.

Pevar chabistr a zeu da heul : *La mondialisation est en train de changer de cours* ; *L'Europe n'est pas condamnée au dumping* ***social*** *et* ***fiscal*** ;

La France n'est pas l'homme malade de l'Europe ; *La France à des atouts à faire valoir*.
An enkadenn ekologel a vever bremañ a c'hellfe bezañ ur chañs evit ar bed, bountañ da lakaat reolennoù d'ar marc'had diroll ha da genlabourat e-lec'h gwelout pep bro oc'h enebiñ ouzh an holl re all. Degas a ra Guillaume Duval ur bern arguzennoù a ya enep ar pezh a glever alies ("koust" al labour ; produusted labourerien Frañs ; live re uhel an dispignoù publik...). Unan eus an tamalloù graet da aozadur Frañs eo ez eo kalz re greizennet (lenn pp. 124 ha 125, pp. 143 ha 144). Prederiadennoù dedennus a gaver a-zivout doareoù espern annezidi Frañs, pouez divent priz al lojeiz, levezon ar c'hoant bezañ perc'henn... Ur sell disheñvel war an ekonomiezh diazezet war stadegoù ha dielfennadurioù poellek.
Difur e vefe klask ober un diverrañ klok eus danvez an oberenn. Aliañ a ran lennerien *Al Liamm* da lenn al levr. Danvez spi a gaver ennañ...

The Wealth of Nations, *Books IV-V*,
gant Adam Smith,
Penguin Books, 1999,
602 bajenn, 15,90€

Kaoz a oa bet e niverenn 410 *Al Liamm* eus kentañ lodenn *The Wealth of Nations (Books I-III)*. Setu bremañ an eil lodenn... Ar pezh a ra pinvidigezh al levr eo n'eo ket ur studiadenn teorikel nemetken. Kavout a reer ennañ alioù resis war politikirezh da ren hag ur sell ledan a c'hellfe bezañ bremañ hini ur sokiologour pe un istorour. Luziet e vez alies an traoù : kalz skouerioù, resisadurioù hag evezhiadennoù. Berr-ha-berr e c'heller lavarout e pled al lodenn gentañ (*Book IV :*

Of systems of Political Economy) gant ur vurutelladenn eus ar varc'hadelouriezh (eizh chabistr) hag eus teoriennoù Quesnay hag ar fiziokrated (ur chabistr).

Dedennus eo ar pennadoù a-zivout ar varc'hadelouriezh peogwir e kaver enno ur vurutelladenn eus reolennoù ar mare e-keñver maltouterezh hag eus o disoc'hoù fall war an ekonomiezh, ur vurutelladenn eus ar monopoloù, ur vurutelladenn eus ar c'hompagnunezhioù bras savet evit ober war-dro trevadennoù zo en Indez, Antilhez pe Afrika... E breder war plas ar moneiz en ekonomiezh a zo dedennus ivez. Evezhiadennoù a gaver amañ-hag-ahont diwarbenn trevadennoù Amerika an Norzh hag o dazont.

Plediñ a ra an eil lodenn (*Book V : Of the Revenue of the Sovereign or Commonwealth*) gant an dispignoù publik hag an doareoù d'o arc'hantaouiñ e teir rann : *Of the Expenses of the Sovereign or Commonwealth* ; *Of the Sources of the general or public Revenue of the Society* ; *Of Public Debts*. Sell Adam Smith war ar pezh a zle bezañ meret gant ar galloudoù publik (Stad pe strollegezhioù) ha penaos. Souezhet e c'heller bezañ rak kemmet spontus eo ar gevredigezh abaoe an XVIII^{vet} kantved : plas ar relijion da skouer, pe ar fed ne gomzer tamm ebet eus dispignoù yec'hed pe sokial a-berzh Stad. Netra diwar-benn an endro pe araokadennoù ar skiantoù hag an teknikoù a anavezer ni evel-just. Reiñ a ra Smith un diverrañ eus ar pezh a zle bezañ kemeret e karg gant ar gevredigezh (arme, justis, danframmoù (re an treuzkas peurgetket), deskadurezh ha relijion) er pajennoù 405 ha 406. Met mat eo lenn ar pennadoù o-unan. Rak leun a arlivioù a zo... Un tamm sebezus eo ar pezh a skriv diwar-benn ar skolioù-meur pe perzhioù dreist Presbiterianed Skos keñveriet gant ar Gatoliked, da skouer. Ur bern daveoù istorel a ro. Sell buhezegezhel Smith a santer amañ evel el lodenn gentañ. Diaes krediñ e vije ali gant emzalc'hioù diroll tud an arc'hant bras a-vremañ, moarvat e welfe anezho evel nann-ampletus ouzhpenn.

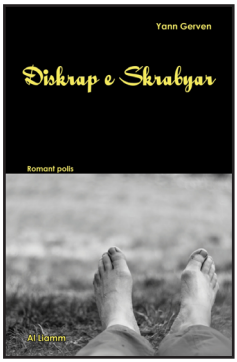
An eil lodenn a bled gant an tailhoù hag o efedoù. En eil hag en trede rann e vez kaoz eus Frañs alies (hep re a veleudi...).

Dedennus-kenañ eo al levr met un tamm start da lenn. Eüruzamant e kaver ur pennad digeriñ dreist (pp. XV betek LIII) gant Andrew Skinner, bet kelenner e Skol-veur Glashc'ho er gador a oa bet hini Smith. Reiñ a ra un alberz mat eus preder Adam Smith o keñveriañ anezhañ gant hini ar fiziokrated, o lec'hiañ anezhañ en istor hag o lakaat war-wel ar pezh a zegas c'hoazh hirie an deiz.

Herve LATIMIER, Stefan CARPENTIER & Malo BOUESSEL du BOURG

Diskrap e Skrabyar,
gant Yann Gerven,
Al Liamm
128 pajenn, 12€

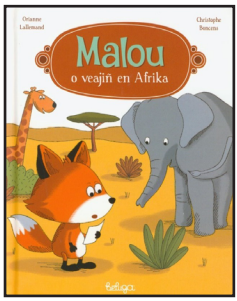
Abaoe *Brestiz o vreskenn* ez eo deuet Glaodina Pedel da vezañ komiserez en SRPJ Roazhon. Setu ma oa aet tregont vloaz hep n'he defe bet keloù gant Jili Gwilhosoù bet he fatrom pa oa-eñ imbourc'her prevez. Keloù fall an hini a glev ur beure pa 'z eo bet kavet marv e harz un ti e oa o tiskar, un nebeud mein kouezhet warnañ. Tres ur gwallzarvoud zo paneve e oa divotoù ar paotr. Sevel a ra disfiz er polis evel-just ha karget eo ar gomiserez Pedel eus an afer.

Savet mat eo ar romant-mañ. Berr ha skañv eo, peadra da gas ur pennadig hep terriñ ho penn. Marteze e kavo da lod ez a un tammig re bell gant ar *private joke* pa 'z eo liammet

an itrik ouzh bedig-bed ar brezhoneg, ar skolioù-meur, h.a. h.a. Fent Yann Gerven eo avat hag hep mar ebet e plijo ar romant polis-mañ d'ar re zo tik c'hoazh gant e skridoù.

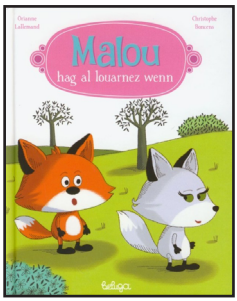
SC

Heuliad Malou,
gant Orianne Lallemand ha Christophe Boncens,
Beluga,
6,90€ an tamm

Malou o veajiñ en Afrika

Pedet eo bet Malou da vont da weladenniñ he mignonez Mari ar wennili en Afrika. Honnezh he deus prientet dezhañ ur c'hoari dispenn roudoù gant mignoned dezhi eus ar savanenn, nemet unan ha ne oa ket e-barzh ar jeu. Ur veajig evit deskiñ un tamm diouzh al loened zo er c'hevandir-se.

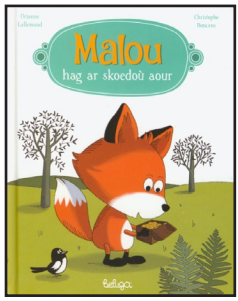
Malou hag al louarnez wenn

C'hwezh ul louarn all zo er c'hoad. Chalet eo Malou kerkent gant ar soñj ma c'hallfe bezañ graet droug d'e vignoned. Pa gav al louarn all avat e wel ul louarnez wenn tec'het diouzh ur sirk ma veze graet droug dezhi, ha klask a zo war he lerc'h. Ne chom ket seizhdaletoc'h al louarn hag he skoazellañ a ra. Peadra zo da brederiañ war ar raksoñjoù a c'haller kaout war an estrañjourien...

Malou hag ar skoedoù aour

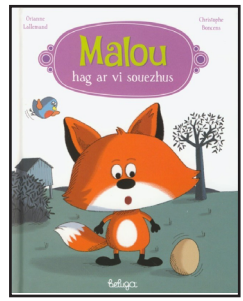
Ur beure e kav Malou un arc'had skoedoù aour ha setu trubuilh er c'hoad pa fell da

bep hini kaout an teñzor-se. N'en deus al louarn tamm peoc'h ebet gant al loened all. Kavout a ra un diskoulm ha n'eo ket evit plijout d'an holl. Peadra zo da lakaat ar gaoz gant ar vugale war dalvoudegezh wirion an arc'hant hag ar binvidigezh.

Malou hag ar vi souezhus.

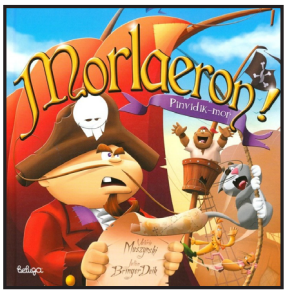
Ul louarn lipous eo Malou. Ur beure ez a da viaoua d'ar feurm. Debret unan eus ar vioù gantañ setu m'en em laka an eil da fiñval hag ur waz vihan ha difoupañ. N'eo ket kriz a-walc'h al louarn evit debriñ al loen bihan a ra "mammig" anezhañ. He skoazellañ a ra da adkavout he mamm. Ur gontadenn evit prederiañ war an debriñ kig e vefe ?

Un heuliad plijus eo troioùkaer Malou savet gant Orianne Lallemand (skridoù) – anavezet ivez abalamour d'un dudenn all, Bleiz e anv – ha Christophe Boncens (tresadennoù). Lakaet eo bet ar c'hontadennoù-se e brezhoneg gant Gwenael Dage. Brav eo an tresadennoù hag a-zoare al levrioù gant o c'holoioù kalet hag ur paper tev a-walc'h.

SC

Morlaeron pinvidik-mor,
gant Valérie Muszynski ha
Julien Bringer Deik,
brezhoneg gant
Gwenael Dage,
Beluga,
48 pajenn, 11€

Un deiz e teu c'hoant da Raspaour, ur razh taer ha dispont, da vont da redek ar morioù. E-lec'h lestrañ en ur vag kaer e tegouezh en ur c'hozh lestr kaset gant morlaeron koll-o-boued. Evel kement morlaer a-feson avat e klaskont teñzorioù ma kavont un arc'h e-kreiz ar mor. N'eo ket aour a zo e-barzh avat. Ur gontadenn blijus gant tresadennoù brav d'he skeudennaouiñ hag ul labour kempenn a-berzh an troer a gav din. Krog eo *Beluga* da ginnig levrioù a-zoare d'ar vugale.

SC

E donder va huñvre,
Au cœur de mon rêve,
gant Naig Rozmor,
Divyezhek,
Galleg gant Maguy Kérisit,
Emgleo Breiz,
354 fajenn, 22,90€

Unan eus levrioù diwezhañ bet embannet gant *Emgleo Breiz*, ma n'eo ket an hini diwezhañ, eo an dastumad-se. Ur levr kinniget brav eo *E donder va huñvre*, kement ha dougen enor da Naig Rozmor, hag a oa aet d'an Anaon e miz Meurzh 2015. Strollet ez eus bet ennañ barzhonegoù *Karantez ha karantez* (1977), *Evel eun tantad* (1995) ha barzhonegoù

all strewet amañ-hag-ahont. N'eo ket bet degemeret he barzhonegoù troet, niverus anezho, diwar Tagore, Senghor, Grall, Le Gouic... Re dev e vije bet al levrenn. Mignoned Naig Rozmor o deus kemeret perzh er c'henavo diwezhañ : Myriam Coadou gant he livadurioù flamm, Bob Simon en e bennad digeriñ, Gérard Le Gouic er pennad klozañ. Maguy Kerisit eo he deus graet war-dro an droidigezh c'hallek. Un droidigezh dieub a-walc'h, pa lavarin gwir. Moarvat e oa bet roet hec'h asant gant Naig hec'h-unan war an doare treiñ, rak n'eus ket diaesoc'h eget treiñ barzhoniezh. Diaes eo chom feal d'al lusk, d'ar c'hlotennoù, d'ar skeudennoù, da c'henganoù, d'an aergelc'h, d'an troiennoù... annez adkrouiñ ar varzhoneg mod pe vod. Neoazh em eus kavet ez ae re bell ganti alies. Pajenn 200-201 da skouer, he deus tuet Maguy Kerisit gant ar c'hlotennoù kentoc'h eget gant ar gerioù : « N'em-boa ket bet amzer da gutuill/ Bleunioù orañjez va eured/ M'edon distro eus ar vered/ Em dilhad kañv, em daelou puill » a zo deuet da vezañ « *Moi qui voulais aller cueuillir/ Mes blanches fleurs de jeune mariée/ C'est la tombe que je vois ouvrir/ Je suis en deuil, tête baissée* ».

Teir rann a ya d'ober an teskad, titlet : *Selaou !*, *Lida*, *Sevel*... Barzhonegoù *Karantez ha karantez* o doa desachet brud war ar varzhez. Ne vezed ket kustum d'an erozegezh e bedigbed al lizhiri brezhonek... Feuket e oa bet Klerg, ha barnet taer ar varzhez gantañ. Respont Naig Rozmor a gaver en embannadurmañ. Bremañ e c'heller prizañ barzhonegoù Naig Rozmor gant muioc'h a sederoni. E-touez ar re bersonelañ hag ar re vravañ e lakaan ar re ma vez komzet diardoù eus c'hoantoù ar c'hig just-a-walc'h, e-giz *Hosanna*, *Kregin*, *Dishual*, *Eur mister joaiuz*... Enno ez eus anv eus lidañ ar vuhez, korf hag ene. Ul liderezh pagan ha sakr war ar memes tro. Ar barzhonegoù kañv a zo e-touez ar re vravañ ivez : *Daouarn va zad*, *Tremenvan*, *Evit gouel va mamm*, *Keuz*... Barzhonegoù stourm a gaver kenkoulz-all, *Breur du, Meulgan* en o zouez, hag a zegas soñj eus he fezh-c'hoari *Ar Mestr*, ma tiskuilhe ar skarzhadennoù he doa bevet pa oa-hi bugel war ar maez.

Stourmet he deus Naig Rozmor evit frankiz ar maouezed, peotramant evit difenn he yezh vamm, ar brezhoneg. Evit an nemorant, n'eo ket kenkoulz. Lod eus ar barzhonegoù a zo kalz gwanoc'h. Bezet pe vezet e chomo Naig Rozmor unan eus hor barzhezed fromusañ, hag en amen d'an holl, pezh n'eo ket dister dra.

MBdB

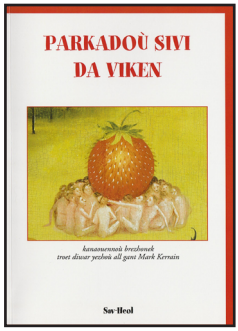
Sauvons le muscadet d'une mort programmée,
gant Alan Coraud,
Yoran embanner
104 fajenn, 8,50€

Un teuliad diwar-benn ar muskadig eo met dreist-holl ul levrig stourm enep ar pezh a glask ober an aozadurioù micherel evit diverkañ merkoù breizhat ar gwin ha meskañ anezhañ gant gwinioù traoñienn al Liger hag a zo mat ivez met disheñvel. Produet eo ar muskadig war zouaroù ispisial (greunvaen ; gneis ; mikaskilt) gant un hin veurvorel. Reiñ a ra se perzhioù dibar dezhañ. Stagañ a ra Alan Coraud e stourm evit ar muskadig ouzh ar stourm evit identelezh Breizh ha Breizh unvan evel just. Santout a reer entan an aozer. Anat n'eo ket ur studiadenn neptu... Deskiñ a reer traoù ivez ha reiñ a ra al lennadenn c'hoant da evañ gwinioù produet gant Gwiniegourien Artizaned Vreizh.

HL

Parkadoù sivi da viken,
kanaouennoù brezhonek
troet diwar yezhoù all,
gant Mark Kerrain,
Sav-Heol,
52 bajenn, 4€

E *Parkadoù sivi da viken* ez eus bet dastumet gant Mark Kerrain un dornad kanaouennoù troet diwar ar saozneg, an italianeg, an alamaneg, hag unan bennak diwar ar galleg hag ar portugaleg. Kanaouennoù hollvrudet gant John Lennon, Bob Dylan, Osvaldo Farrés, Barbara... a c'hello bezañ implijet hiviziken e-pad ar c'hentelioù brezhoneg, pe gant mignoned e korn an oaled. En o zouez e kavor seizh kanaouenn evit bugale, aes ober ganto er skolioù. Ar c'hanaouennoù orin a c'heller adtapout war ar rouedad peurvuiañ evit kaout soñj eus an ton hag eus al lusk. Daveoù a vez kinniget e fin ar c'hanaouennoù.

MBdB

**La Bretagne au cœur &
le coeur à gauche,
*Souvenirs d'un leader
ouvrier de la SBFM***,
gant Yannick Quénéhervé,
Yoran embanner,
384 fajenn, 18€

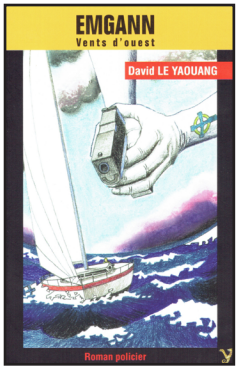

Anavezet eo Yannick Quénéhervé gant kalz a dud : stourmer ha sterner *CGT* ar vetalouriezh, sterner ha dilennad *UDB*, stourmer evit an divyezhegezh er skolioù publik... N'eo ket aes skrivañ un emvuhezadur. Kavout a

reer amañ un tech a gaver gant tost holl levrioù ar stumm-se : munudoù a seblant re vunut da Yann lenner daoust dezho bezañ pouezus evit ar skrivagner... Ur wech lakaet an tech-se un tamm a-gostez e kaver ur bern titouroù war ur familh hag istor hec'h izili, war stourmoù pouezus evit pobl Vreizh gant ur sell ha n'hell nemet bezañ dibar. Kalz skeudennoù a zo el levr. Un diell evit ar re a zo dedennet gant istor ar vro e-kerzh ul lodenn vat eus an XX^{vet} kantved.

HL

Emgann Vents d'ouest,
gant David Le Yaouang,
Yoran embanner
192 pajenn, 10€

Heuliad *Opération Revival 946* (so *Al Liamm* niv 408) eo *Emgann*. Lenn a reer buan al levr ha gant plijadur. N'heller ket krediñ en istor. Darvoudoù e-leizh, feulster, merc'hed koant, *bad guys* ha *good guys*, servijoù kuzh, sekredoù hag arc'hant, daveoù d'ar politikerezh met war don ar fent (ret eo gwelout prezidant Republik Frañs, meskaj Sarkozy hag Hollande). Ar sell war an Emsav politikel breizhat a zo bepred ken droch met santout a reer e pella an aozer eus romantelezh ar feulster. Ar stourmerien feuls a zo kentoc'h *has been*, kozh a-walc'h, dipitet gant emdroadur an traoù ha gwelet evel furlukined, techet da evañ, ket evit o zeod alies. Ur frazenn a laka ac'hanon da soñjal e emzalc'h tud zo, prest d'ober (pe da glask nemetken, eüruzamant...) forzh petra, feuls pe nann-feuls « *pour faire parler de lui et flatter son ego, tout en*

réduisant médiatiquement en poussière le mouvement breton dans sa globalité ».

Un nebeud eurvezhioù lenn pa vez c'hoant kaout un tamm dudi hep tamm preder ebet.

HL

> Bremañ (408)

Lakaet a reer ar gaoz e teuliad niverenn 408 **Bremañ** war an desevel bugale e brezhoneg. Sifroù diwar-benn ar familhoù a ra gant ar brezhoneg er gêr (e kumun Karaez nemetken) a gaver en teuliad, testeni ur familh he deus “divizet” en ober, hag enklask Mikael Madeg er bloavezhioù 1980. Diouer a enklaskoù a zo, hervez Catherine Bouroulleg eus Arsellva *Ofis Publik ar Brezhoneg*, evit kaout ur politikerezh yezhel efedus ha poellek. War an dachenn, avat, e santer en teuliad-se e chom bev ar goulenn bepred « Petra ’ri gant ar brezhoneg ? » bet klevet gant ar re gentañ o doa adstaget gant ar brezhoneg. Chomet bev ivez ar santimant e tlefer dic’haouiñ mankoù hor tud-kozh hag o doa dilezet ar yezh. Derc’hel ha padout omp sañset ober, evel ma lâre Mikael Madeg ? Sur a-walc’h, ya, met treuzkas d’hor bugale hor plijadur da gaozeal ha d’ober gant ar brezhoneg a glasker ober da gentañ-penn !

Evel kustum e krog an niverenn gant ur sell ouzh amzer-dremenet ar gelaouenn,

30, 20 ha 10 vloaz zo. Lenn a reer ivez kronikenn Tangi Legavre, *N'eus netra skianteloc'h*, diwar-benn lezennoù ar geñvelerezh ha ne vefe ket ken keñverek ken !

El lodenn *Bremañ er bed* e tizoloer ez eus un diforc'h etre tud Bro-Saoz ha tud Bro-Skos (e-keñver Unaniezh Europa, ar pezh a zo bet kadarnaet er referendom diwezhañ !). Ur Redadeg ouzhpenn a c'hello Bretoned kemer perzh enni : an hini evit an iwerzhoneg, *An Rith*. Sikouret e vo an okitaneg a galz gant ar rannvro, pa gerzh Kabiled evit an dizalc'hiezh ha tud València evit o sevenadur hag o yezh.

El lodenn *Anavezout ar bed* e weladenner Iliz ar Vretoned, e Roma, anvet *Sant'Ivo dei Bretoni* (Sant-Erwan ar Vretoned).

El lodenn *Broioù ha pobloù* ez eus kaoz eus Emsavadeg Pask 1916 en Iwerzhon, ur c'hilsell war an Emsavadeg a-raok dizoloiñ an darvoudoù aozet evit al lid en Iwerzhon kement hag e Breizh.

Er pajennoù *Bremañ e Breizh* e lenner ur pennad fromus diwar-benn Nolwenn Louarn, aet da Anaon e miz Meurzh 2016. Kelaouet e vez Breizhiz ivez e c'hellint votiñ evit ur Breizhad da vare dilennadeg ar Prezidant : Kristian Troadeg war ar renk !

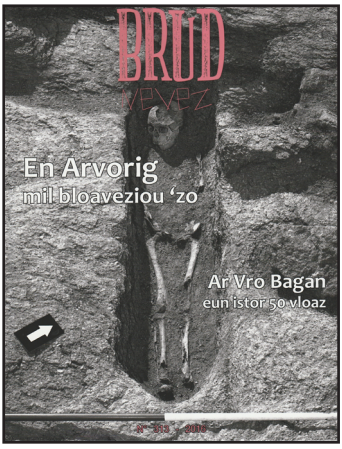
El lodenn *Levrioù, arzoù, embann* e heulier Antony Heulin betek Roma ma oa bet lidet ar varzhoniezh, hag er bloaz-mañ e oa bet graet ur plas d'ar yezhoù bihanniver ha pedet e oa bet an Okitanez Aurelia Lassaque. Kaoz zo ivez eus an abadenn *Skrivagnerien* gant *Brezhoweb* (a c'hellit heuliañ ivez er gelaouenn *Al Liamm* ha war hol lec'hienn).

E-kichen pladennoù nevez embannet e Breizh ez eus kaoz eus sevenerien filmoù dizanavezet a Vro-Japan, King Hu ha Toshiya Fujita, o deus levezonet reoù all mil anavezet, evel Quentin Tarantino.

Plijout a ra deoc'h fiñval ha c'hwezhañ e forzh pelec'h vefe ? Hag anavezout a rit ar c'halisteniks ? Ar pennad a lenner el lodenn *Sportoù & yec'hed* a zo evit ar re biket gant an endorfin ! Piket 'mit-hu ? Nebeutoc'h-nebeutañ a Frañsizien a ya d'en ober e ti ar medisin koulskoude...

JO

> Brud Nevez (313)

Sed niverenn 313 **Brud Nevez** o tont er-maez a-barzh ar fin, gant un tamm dale, en abeg d'an diaesterioù o deus talet outo embannadurioù *Emgleo Breiz*. Klasket e vo kenderc'hel gant ar gelaouenn gant tud a youl-vat hiviziken, hep sikour skipailh an dud gopret. Kement ha diskouez emañ ar gelaouenn o sevel a varv da vev, ha gant un tamm mat a fent d'am soñj, e tiskouez ar golo ur c'horf-eskern hanter zizouaret... Ouzhpenn ul luch lagad eo evelkent. Tem pennañ an niverenn a zo gouestlet da Bro Arvorig, mil bloavezh zo. Pevar fennad bet skrivet gant arbennigourien ha troet diwar ar galleg a zo kinniget d'al lennerien. Anv zo eus "Neolitikadur an Arvorig", eus furchadegoù frouezhus war Enez-Eusa, hag a zo bet, a-hervez, ur porzh darempredet kenañ etre Mor Atlantel ha Mor Breizh, eus kêrioù galian-ha-roman an Ozismed, eus ar c'havadennoù bet graet er Yeoded, ar beg-douar brav-se a-us da riblenn al Leger e Plourec'h, lec'h ma vije bet Tudual gozh o vevañ.

Marsel Diouris, skrivagner feal d'ar gelaouenn, en deus skrivet ur danevell diwar-benn ur prizoniad hag a ra anaoudegezh gant ur vaouez dre hanterouriezh ur goelan, ha... tammoù paper.

Bourrus em eus kavet an atersadenn : Goulc'han Kervella ha Nikol ar Vourc'h a gont doareoù *Strollad ar Vro Bagan* abaoe an deroù. Penaos eo kroget an avantur ? Pere e oa hag ez eo c'hoazh palioù ar strollad ? Petra zo cheñchet a-hed ar bloavezhioù ?

Rakskrid dastumad div-yezhek barzhonegoù Naig Rozmor, skrivet gant an droerez Maguy Kerisit, zo bet adtapet ivez kement ha boueta ar gelaouenn.

Ma... Chañs vat d'ar re a genlabour evit reiñ buhez en-dro da *Vrud Nevez*. Ar re a ra war-dro seurt labour a oar pegen diaes eo, daoust d'ar binvioù modern zo bremañ en hor c'herz. Ma c'hellan hetiñ un dra bennak memestra, eo e vefe muioc'h a bennadoù savet e brezhoneg war-eeun.

MbdB

> Pajennoù Breizh (41)

Un teuliad a zo bet savet war ar skrivañ en niverenn-mañ. « Daoust ha skrivañ hag embann levrioù a c'hall mont d'ober ur vicher ? » eme Benoit Broyard en e bennad-stur. Evel-just n'eus ket anv e **Pages de Bretagne** eus ar skrivagnerien pe embannerien brezhonek, rak ar respont a vije nann, se zo splann, siwazh. Kaoz a zo en teuliad eus al liammoù hag an darempredoù a vez etre ar skrivagner, an embanner al levraoueger, ar mediaoueger hag al levrier. Kemmet eo a galz ar micherioù-se bremañ abalamour d'an teknikoù nevez, ar binviji niverel, ar c'hehentiñ, ar c'henwerzh. Ar CNL a glask broudañ aozerien ar saloñsoù levrioù da baeañ ar skrivagnerien pa teuont evit un diviz pe ul lennadenn foran da skouer.

Ur bajennad a zo gouestlet da g-Korea ar Su, unan eus ar broioù ma lenner ar muiañ er bed. Er skolioù, an hanter eus ar skolidi a lenn e-pad 10 munut a-raok stagañ da vat gant ar c'hentelioù. Ouzhpenn 2 levr a vez lennet ganto en ur c'hwec'h-miziad. Al lizherenneg lakaet da dalvezout goude ar brezel a oa kalz aesoc'h da vestroniañ eget an ideogramoù sinaat. Er vro-se ur skrivagner en deus ur gopr a-feson ha doujet eo gant an dud.

Er bajennad e brezhoneg savet gant Tugdual Carluer ez

eus kaoz eus an abadenn a vez skignet war *Brezhoweb* : *Skrivagnerien*. Ur pennad-kaoz a zo gant Corinne ar Mero, sevenerez an abadenn war *Brezhoweb*. Abalamour da betra e skrivit ? a oa bet ar goulenn savet ouzh ar skrivagnerien. Anv zo ivez eus al lec'hienn *Lenn*, nevez savet evit brudañ an embann e brezhoneg.

TH

> Div yezh magazine (69)

Daou enseller Yezhoù ha Sevenadurioù Rannvroel a zo evit ar skolioù kentañ derez e Breizh. Un nebeud mizioù zo e oa bet anvet Paskal Tabuteau war unan eus ar postoù-se evit kemer plas Gwenola Sohier aet war he leve.

Vincent Allanic en deus krouet ur postelerezh *.bzh* : *Korrimel* hec'h anv. Bez' ez eo ur voest posteloù e brezhoneg hep bruderezh tamm ebet ha dibosubl da nep stal-brudañ tapout roud eus ar posteloù. Koustañ a ra 12€ ar bloaz.

Lakaet ez eus bet 76 fichenn bedagogel *Ar familh Pikett* e brezhoneg. E doug miz Here 2016 e c'hello ar gelennerien, ar vuhezourien kaout anezho. Peadra d'ober anaoudegezh gant sevenadur Breizh ha kaout dudi war ar memes tro.

Kinniget e vez ivez al load *Daskor*. « Perzh dibar *Daskor*

zo kinnig ur furmad testenn adskriverezet ha difaziet hag a ro an tu da adembann, da lenn ha da zasparzhañ an oberennoù kalz aesoc'h, ar gelennerien a c'hell eilañ ar skridoù ivez evit aozañ o c'hentelioù. »

Rol al levrioù nevez embannet evit ar vugale a zo e fin ar gelc'hgelaouenn. *Bannoù-heol* da skouer en deus lakaet embann levrioù gant pajennoù kartoñs kalet evit ar re vihan : *Skeudennoù familh*, *skeudennoù korf*, *skeudennoù mareoù-bloaz*. Ul

levr all a zo meneget ivez : *Ujenn : un hunvre n'eo ken ?*, skrivet gant Christelle Le Guen ha lakaet e brezhoneg gant Sten Charbonneau (embannet gant *Editions Millefeuille* ha *Keit Vimp Bev*).

TH

> Peuple Breton (629)

Ur studiadenn hir ha klok a zo bet savet gant Gwenael Henry war orin ar saozneg. Levezon ar yezhoù keltiek n'eo ket bet ken dister ha ma lakae ar Saozon da grediñ.

Daou bennad war an natur a c'heller lenn en niverenn-mañ. Ur mirlec'h naturel nevez a zo bet krouet e Plounerin : 160 hektar a zo bremañ, eme b-Patrick L'Héréec, ar maer. Kezeg a zo bet degaset war ar pradeier, gwenodennoù-bale a zo bet aozet, un tour-ged evit sellout ouzh al laboused niverus (172 spesad a zo bet renablet er geunioù tro-war-dro) hag un hent zo bet aozet evit an dourgon dezho da dremen dindan an hent-tizh. Perc'henned lod eus douaroù ar mirlec'h o deus asantet e vijent dalc'het disaotr.

Em gavet eo bet ar c'hwiboned e Breizh ha sevel a reont o neizh er Briver. Debrerien kig int ha bremañ ma kavont skrilhed-dour Louisiana o paotañ er geunioù e chomont eno da neizhiañ.

El lodenn vrezhonek ar gelaouenn, Maxime Touze en deus skrivet ur pennad war ar vell-droad gouezelek hag ar c'hrogad a oa bet aozet etre skipailh Breizh hag hini Bro-C'hall.

Lenn a c'heller ivez ar skrid bet kinniget gant Konogan an Habask ha Youenn Chapalan evit bazh-test ar *Redadeg 2016*. Paol ar Meur en deus studiet *Ar bellvanourien*. En e bennad *Du ha gwenn ha plas da lenn* en deus Herve Lannuzel burutellet

tri levr : *Mandela Paotr Afrika an holl livioù* embannet gant *TES*. Ur CD a zo da heul. Ur gaer a levr, livioù kaer eston ennañ.

Alida war an treuzoù gant Maguy Kerisit embannet gant *TES* ivez ha *Tev ar gwad, tanav an dour* gant Alistair Mc Leod embannet gant *Al Liamm*, troet gant Kristian Braz. Herve Latimier en deus savet un diverrañ eus niverenn 408 *Bremañ* ma oa kaoz eus an desevel bugale e brezhoneg hiziv an deiz.

Levr ar miz, dibabet gant Jean-Jacques Monnier a oa *Histoire de Landerneau,* ur pezh levr kaer embannet gant *Skol Vreizh*. Ul labour kaset da benn gant Louis Elegoet ha Jean Kerherve hag un toullad kenlabourerien all.

TH

> Musique bretonne (247)

Un troc'h-kaoz a zo gant Youn Kamm. Ar re a oa bet e lid ar Prizioù e Plougastell ar bloaz-mañ o doa bet tro da glevet ha da welet *Youn Kamm ha Bagad Penn-ar-Bed* war al leurenn. Ur blijadur e oa bet. Seniñ trompilh, fleüt ha binioù-kozh a ra ha kanañ ivez gant Morwenn Le Normand. Ur bladenn arc'hant a zo deut dindan ar wask nevez zo. Ugent vloaz zo e oa bet krouet ar strollad *Spontus* ha displegañ a reont penaos eo aet en-dro al labour ganto. Ur pennad-kaoz a zo ivez gant Patrick Malrieu diwar-benn ur stlennvon nevez savet gant *Dastum*, ennañ ez eus bet renablet ur bern kanaouennoù bet skignet gwechall war follennoù-nij. Displegañ a ra P. Malrieu gant piv e oant bet savet, petra e oa danvez ar c'hanaouennoù, peseurt re o doa graet ar muiañ a verzh. *Metig, Kimiad ar soudard yaouank* da

skouer a oa bet skignet un tamm e pep lec'h ha moullet meur a wech gant embannerien disheñvel. Gwerzhet e vezent ker a-walc'h ha desket gant an dud ha skignet dre gomz goude-se. Ur pennad hir a zo ivez diwarbenn ar soner bombard Lambert Péron (1858-1900). *Dastum* en deus lakaet moullañ 20 skritell Fest-Noz ha goulennet digant sonerien hag aozerien festoùnoz peseurt eñvor a zeue dezho diwar sellet outo.

TH

> Breizh da zont (523)

Niverenn/numéro 523 Mae - Even /Mai - Juin 2016 2 €

BREIZH DA ZONT

L'AVENIR DE LA BRETAGNE

Evit Breizh dizalc'h en Europa ar poblou
Pour une Bretagne libre dans l'Europe des peuples

Homerule for Brittany

Directeur de publication : Thierry Jigourel

Pask 2016, deizh-ha-bloaz "Easter Rising"

Lire pages 3 et 4

Retrouvez nous sur Facebook et sur levenirdelabretagne.org

Deux grands militants nous ont quittés Page 2

Comment l'Etat français coule une PME bretonne Page 2

Sortira ou sortira pas ? Page 5

L'immobilier breton Page 5

PENNAD STUR de Thierry JIGOUREL

THE EASTER RISING

1916-2016 100th ANNIVERSARY

L'idée d'indépendance, du rêve à la réalité

Pennad-stur gant T. Jigourel war an dizalc'hiezh. Daou bennad en eñvor Klaod Paolig ha Nolwenn Louarn gant Yves Pelle.

Embregerezh dezougen *Le Divanah*, krouet e 1957, a zo aet d'an traoñ nevez zo. Dibabet eo bet *Keolis* (stag ouzh an *SNCF*) evit ar c'has ha degas bugale d'ar skolioù gant Kuzul-meur ar Morbihan. Ha koulskoude *Le Divanah* en doa kinniget prizioù izeloc'h pa oa bet gouezet e oa *Keolis* war ar renk. *Combiwest*, e karg eus dezougen marc'hadourez ar beizanted dre an tren a zo bet barnet da vout freuzet. Ur gwir darvadenn a-berzh stad eo, eme *Strollad Breizh / Parti Breton*.

Daou bennad a zo diwarbenn Emsavadeg Pask 1916 e Dulenn. Unan e brezhoneg gant Al Legestr kreizig hag unan all e galleg gant Erwan Fouere. Emsavadeg Pask 1916 a voe un taol garv evit impalaeriezh Bro-Saoz ha levezon en doa bet war broioù all dindan beli Bro-Saoz evel India, Su-Afrika ha goudese Makedonia. M. D. Higgins, Prezidant Iwerzhon, en doa bet c'hoant bodañ holl kumunezhioù ar vro evit an degouezh.

Luziet eo bet istor Iwerzhon a-viskoazh ha brezel diabarzh a

oa bet zoken. Kalz Iwerzhoniz a oa bet lazhet e-doug ar Brezel Bras ha lakaet e oan bet da dreitourien alies p'o doa stourmet gant ar Saozon. Da soñj Erwan Fouere eo erru ar poent moarvat evit ar *Fianna Fail* hag ar *Fine Gael* d'en em glevout evit enoriñ memor ar re o doa roet o buhez evit ma vije Iwerzhon ur vro modern ha pinvidik.

Ur bajennad e brezhoneg, skrivet gant Yann Duchet, a zo ivez diwar-benn al levrioù. Loik Camus mab-bihan Camille Le Mercier d'Erm en deus lakaet adembann ur varzhoneg hir e galleg *Irlande à jamais*. Degas a ra Y. Duchet da soñj e oa bet embannet gant *Hor Yezh* e 1992 un dastumad danevelloù iwerzhonek bet lakaet e brezhoneg gant Roparz Hemon. Fañch Elies ha Kerverzioù o doa graet un nebeud troidigezhioù ivez (*Ar Mabinogion*, *Kad Mag Tured*). Kalz skridoù all a rankfe bout troet e brezhoneg eme Y. Duchet. Degas a ra da soñj ivez e oa bet embannet gant *An Here* ul levr kaer *Ar Roue Arzhur ha marc'heion an Daol-grenn*, lakaet e brezhoneg gant Herve Seubil gKernaudour.

Evit echuiñ e veneg un droidigezh e galleg eus ul levr mil anavezet e-touez ar Saoznegerien : *The light of the evening / Crépuscule irlandais* gant Edna O' Brien.

TH

> Kannadig Imbourc'h (95)

Bedelidigezh (ger ijinet gant tud *Imbourc'h* evit *Mondialisation*) ha broadelouriezh. Kalz tud yaouank er Frañs a zo o tivroañ. Ur youl bolitikel a-gozh eo, eme T. Gwilhmod. Meskañ an dud, o diwriziennañ ha kas uhelvennad ar Stad war-raok eo ar pal nemetken. Dilabour zo ivez er Frañs se zo sklaer hag ur c'hoant a zo e-touez ar re yaouank da c'hounit gwelloc'h o buhez ha bevañ en avantur-Doue, er *melting pot* emaint. Gant-se eo tonket ar mammvroioù bihan evel Breizh da zizeriañ ha da steuziañ zoken ha da netra e reizhiad "urzhiadur nevez ar Bed", eme T. Gwilhmod. Divroidi omp-ni holl, emezañ, c'hoazh abalamour d'ar stuzegezh hollvedelour. « Hiviziken, estrenion pe divroidi ma 'z omp en hor bro hon-unan, e vo Breizh en hor

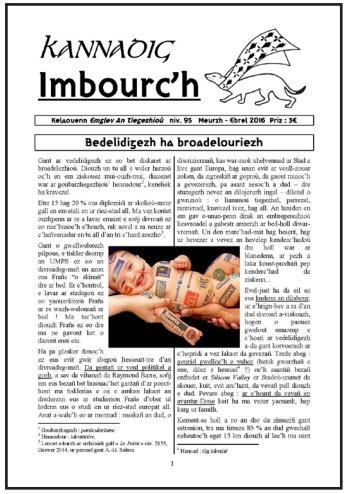
pennoù ma talc'homp mat d'ar stur, da lavarout eo d'ar yezh dreist-holl, er gêr. »

An hini ne gare ket ar mogerioù a zo ur pennad hir savet gant Yann Mikael. Klevet en doa ar pezh en doa ar Pab respontet da Donald Trump : « An hini a sav mogerioù e-lec'h pontoù n'eo ket kristen ». Koulskoude, eme Y. Mikael, ez eus kalz pobloù o sevel mogerioù evit en em zifenn : ar Sinaiz gant Moger veur Sina en III[de] kantved, ar Romaned e norzh Breizh-Veur, Moger Hadrian kroget e 122 goude H.S., moger Antonin savet e 142. Pontoù a zo bet savet ivez, pontoù gwint dreist-holl a vez gwintet ha diwintet diouzh ma oa mignoned pe enebourien o tont. Servijet o deus eme Y. Mikael da zifenn Europa gristen a-enep d'ar Vuzulmiz. N'eo ket bet plijet Y. Mikael o welet ar Pab o tegas gantañ 12 repuad siriat, muzulmat anezho. Evit echuiñ e lavar kement-mañ : « Daoust da gomzoù Fransez e weler hon eus ezhomm da sevel mogerioù, met ivez pontoù evel-just, hogen pontoù-gwint a c'heller gwintañ pa vez gwallet lezenn an doujañs e-keñver ar re all ».

Un digarez eo ar pennad-mañ ivez evit Mikael d'ober un tamm kentel yezhoniezh ouzhpenn ha da zisplegañ orin ar ger *Gwal*, mogerioù e kembraeg, ur ger a vez adkavet e brezhoneg en anvioù tud Donwal, Tudwal, Konwal.

Studi war "Island" gant Huxley (eil lodenn) gant Olavo de Carvalho a c'heller lenn ivez. Ur pennad a zo gant Youenn Troal (aet da Anaon nevez zo) : *Tad, da drugarekaat a ran*. Notennoù diwar an darvoudoù a gaver ivez, aozet gant Yann Maneguen.

TH

KANNAÒIG

Imbourc'h

Kelaouenn Ginglev An Tiegezhioù niv. 95 Meurzh - Ebrel 2016 Priz : 3€

Bedelidigezh ha broadelouriezh

Ur pennad a zo gant Youenn Troal (aet da Anaon nevez zo) : *Tad, da drugarekaat a ran*. Notennoù diwar an darvoudoù a gaver ivez, aozet gant Yann Maneguen.

TH

Annaig KERVELLA
Tudual HUON

Hor mignoned

Ganedigezh :

E-kreiz ar c'houmoul emaomp !
Setu Elouan ganeomp !
Flouradennig digant Fenja,
Fur-kenañ eo he breur bihan !

In de wolken zijn wij !
Elouan is erbij !
Fenja geeft hem al een aai,
Haar kleine broer is best heel fraai !

E dud Stefan ha Brec'hed Verleysen-Oplinus, e baeron Stefaan Oplinus hag e vaeronez Anne-Marie De Witte, a zo lorc'h enno o kemenn deomp eo bet ganet **ELOUAN** d'ar 5 a viz Ebrel e Gent (Flandrez).

Profoù

Miz Ebrel : Bernard LE RALLIC ; Georges GUEVEL ; Patrick PUIREUX ; Maryvonne CUDENNEC ; Paol AR MEUR ; Paskal TABUTEAU ; Luc BIDEL ; Yannick LE PORT ; Lucien ABGRALL ; Florence ha Rodolphe COSQUER-BLANCHARD ; Jacques VINCENT

— War un dro 165€

Miz Mae : Jacqueline GIBSON-BIDARD ; Pierre AOUSTIN ; Yann-Fañch KERNEIS ; Iwan AR FUR ; Paskal HERVIO ; Patrick LE BOEUF ; Marc GUIRIEC ; Noël PEYR

— War un dro 120€

Mil drugarez a lavaromp ur wech ouzhpenn d'hor skoazellerien.

Lennadenn.bzh

War bajenn *Spered ar Vro* an *Télégramme* (d'ar Yaou 26 a viz Mae 2016) e oa bet embannet ur pennad e brezhoneg diwar-benn un arload nevez savet gant Paskal an Intañv. Pellgargañ levrioù da selaou a c'heller ober d'ur priz dereat (etre 5 hag 8 euro). Al levr kentañ bet enrollet gantañ a oa *Enez an Teñzor*, romant Stevenson bet lakaet e brezhoneg gant Yeun ar Gow. A bouez bras eo kaout seurt levrioù da selaou p'eo diaesoc'h-diaes d'an deskarded klevet brezhoneg distaget brav hiziv an deiz.

Stajoù hañv 2016 Studi ha dudi, eus al Lun 18 betek ar Gwener 22 a viz Gouere

Staj brezhoneg : digor d'an holl (4-5 live) eus al lun 18 betek ar gwener 22 a viz Gouere.

Sonerezh : 20, 21 ha 22 a viz Gouere : fleüt (Jean-Michel Veillon), violoñs (Christian Lemaître), gitar (Soïg Sibéril), akordeoñs (Serge Desaunay).

Kan ha diskan : 20, 21 ha 22 a viz Gouere (Anne Auffret, Louis-Jacques Suignard, Alan Ar Rouz).

Teknik ar c'han : d'an 19 a viz Gouere (Aurore Keraudy).

Evit gouzout hiroc'h :

Studi ha Dudi, 6 hent Sant Per 22720 Plijidi. 02 96 13 10 69.
studi-ha-dudi@wanadoo.fr
Bod ha boued war al lec'h.
Lec'hienn :
www.studi-ha-dudi.pagesperso-orange.fr

Krouidigezh Savenn LENN

D'ar 24 a viz Mae e oa bet aozet un emvod e Levraoueg Kemper evit kelaouiñ an embannerien vrezhonek e vije krouet ur savenn nevez, **Lenn** hec'h anv, ha lakaet e vije da bal kelaouiñ ha lakaat gwelloc'h war-wel al levrioù brezhoneg e bed micherel al levrioù. Ar raktres-se a zo diwanet diwar intrudu *Ofis Publik ar brezhoneg*, *Lenn ha Lennadennoù* hag *Electre*. Ur skoaziad-arc'hant 5 000 € a vo digant ar Rannvro.

Krouet e vo ur rann a-ratozh evit al levrioù brezhoneg gant *Electre* ha klasket e vo bodañ 1 000 oberenn bennak e brezhoneg gant an titour e brezhoneg hag e galleg.

Lakaet e vo e pleustr a-benn Gouel al Levrioù Karaez.

Elsas

War-dro 500 a dud o doa dibunet e Strasburg d'ar Sadorn 7 a viz Mae 2016. Lakaet eo bet Elsas en ur rannvro vras gant Loren ha Champagn-Ardenna anvet *Grand-Est*. N'eo ket bet goulennet ali an annezidi. Ur referendom a c'houlenn Elsasiz evit ma c'hellfe tud ar vro reiñ o ali ha bezañ doujet.

Priz lennegel Kêr Gemper

E 2017 e vo ur priz lennegel nevez kaset en dro gant Kêr Gemper.

Un destenn faltazi a zo da vezañ savet diwar-benn "kêr" (kêrioù). Evit an dud vras e rank bezañ skrivet ha diembann. Izili ar bodad-barn a zo : Yann Guillamot, kelenner ; Angèle Jacq, skrivagnerez ; Lena Louarn, prezidantez *Ofis Publik ar Brezhoneg* hag eil prezidantez Kuzul rannvro Breizh ; Gurvan Musset, rener *Radio Bleu Breizh-Izel* ; Bernez Rouz, kelaouenner.

Ar skridoù a zo da vezañ kaset adal bremañ betek an 31 a viz Kerzu 2016 da Aotrou Maer Kemper.

44 plasenn Sant Kaourintin 29000 Kemper – 02 98 89 89 – www.quimper.bzh

Geriadurioù mod nevez

DEVRI, ul load geriadurel brezhonek.

D'ar 26 a viz Mae 2016, e Skol-veur Roazhon 2 en doa Martial Menard kinniget e c'heriadur treadegel ar brezhoneg.

Diwar skouer Roparz Hemon ha diwar an holl labourioù kaset da benn gant Martial Ménard war danvez ar yezh eo bet savet *Devri*. 60 000 mellad a zo ennañ evit poent, lod anezho berr-tre gant ur skouer hepken, lod all kalz hiroc'h (meur a bajennad). Istor pep ger a ren ar mellad, ar gerioù brezhoneg o vont eus mare ar c'hrennvrezhoneg betek ar yezh a-vremañ.

Hiriekaet eo ingal, ur geriadur war ober eo. Bouetaet e vo al load diouzh ma vezo kavet gerioù, sterioù nevez. Ul lec'h "darempred" a roio an tu da eskemm etre an arverer hag aozer al load, evit menegiñ skouerioù a vefe mat enlakaat, vioù-koukoug hag all.

www.devri.bzh

MEURGORF

E 2013 eo en doa boulc'het *Ofis Publik ar Brezhoneg* ul labour evit sevel ur geriadur istorel eus ar brezhoneg e stumm ur benveg niverel aes da dizhout. Harpet e oa bet al labour-mañ gant Ministrerezh gall ar Sevenadur hag ar c'hehentiñ. Kinnig a ra un diaz roadennoù, korpus skrivet ar brezhoneg abaoe ar c'hrenn-vrezhoneg betek hon amzer. War-dro 57 800 pennger a zo ennañ hiziv an deiz. Deiziet ha kinniget dre ur frizenn gronologel eo skouerioù ar gerioù brezhonek, diskouezet int en o c'henarroad. Gellet a reer klask gerioù a-bezh pe lodennoù eus ur ger nemetken. Evit pep ger e ro ar geriadur an holl furmoù displeget posubl. Meret eo *Meurgorf* enlinenn ha kement hini c'hoant gantañ kemer perzh a c'hell mont e darempred war-eeun gant an Ofis.

www.meurgorf.brezhoneg.bzh

Setu aze daou venveg a c'hell skoazellañ an holl re a bled gant ar yezh. Disheñvel int. Da skouer gant *Meurgorf* e kaver un etrefas brezhonek hag unan gallek, gant *Devri* ez eus un etrefas gallek. En daou ziaz ez eo kinniget ar skouerioù en o skritur orin. E *Devri* ne vez ket treuzskrivet ar skouerioù e brezhoneg a-vremañ met roet e vez bep tro troidigezh ar ger pe ster ar ger e galleg. E *Meurgorf* e vez treuzskrivet bep tro ar skouerioù e brezhoneg a-vremañ, hep troidigezh c'hallek.

O ferzioù mat o deus o-daou. Tennañ e vad eus pep hini a c'heller ober diwar vremañ. Bed ar geriadurioù brezhonek a gendalc'h da vont war-raok abaoe ar *c'hCatolicon* bet savet gant Jehan Lagadeuc e 1464 hag embannet e Landreger e 1499. Ha kement-mañ en ur implijout binvioù ar mare ha bepred gant youl ha pennegezh hiniennoù ha strolladoù brezhonegerien gredus.

Kenstrivadeg 2016 - REDON - Association Bretonne __

E miz Mae e vez priziet testennoù bet savet gant bugale skolioù hentennoù divyezhek ha *Diwan* hag ivez gant hiniennoù evit pezh a sell an dud deuet.

Aozet eo ar genstrivadeg-mañ gant *L'Association Bretonne*, ur gevredigezh bet savet gant an Aotrou Bonraisin ha staliet e Redon. En Ti-kêr e oa bet roet ar prizioù d'al loreidi bet dibabet gant ur bodad-barn ennañ Tanguy Lagavre, Yvonne Coz, Annie Cosquer ha Garmenig Ihuelloù. Dodenn ar bloaz-mañ a oa « Un draig bennak a netra tost d'ho kalon ». Setu an disoc'hoù bet diskuliet d'an 2 a viz Mae :

Skol Henri-Matisse - Redon

CE2 - 1 Inès KOVACS : *Ma loen*
CM1
- 1 Gwilherm BERTRAND : *Mou-Mousse*
- 2 Anais CHRISMENT : *Ma Neñneñ*
- 3 Garance SARRIAUD : *Minette*

CM2
- 1 Lena de SAINT AUBERT : *Un degouezh kaer*
- 2 Marianne LEFRANC : *Ma fone Spartak*
- 2 Klervi CHASLE & ROUILLON Malice : *Ma fone muiañ-karet*
- 3 Emma AUDOIRE : *Ulysse*

Skol Itron Varia - Redon

CM1
- 1 Edvige MOINET : *Ma Neñneñ*
- 2 Malo GEFFREY : *Ma sac'h skol*
- 3 Noé BIDAUD : *Ar rost*

CM2
- 1 Nolwenn SICARD : *Ma fesk*
- 2 MathildeABEGG : *Ma c'hazhez*

- 3 Mael CHEVILLART : *Ma c'hi Akeo*

Diwan Kistreberzh

CE2 - 1 Antonin TISSIER : *An tamm bava lufret*
CM1
- 1 Amande GARCIA-CREPIN : *Ur foto*
- 2 Salomé LE FLOC'H-PETIT : *Ur mignon*
- 3 Elouen L'HOMME : *Al logodenn roz*
CM2
- 1 Brieg JOLIVET : *Un draig tost d'am c'halon*
- 2 Mauve GARCIA-CREPIN : *Ma bravig skouarn burzhudus*

Diwan Kemper

- 1 Armael LE BAIL-NIHOUARN
- 2 Tunvezh TUAL
- 3 Erell TOQUER
- 3 Yuna FOURAGE

Skolaj Le Cleu/Sant Josef - Redon

- 1 Awena GRANVILLE-KELLE : *Pistache*
- 1 Lola NICOL-SEVESTRE : *Ma div chupenn pijama*
- 2 Marine KER : *An hent 9*
- 2 Annael LE BRAS : *An ti*
- 3 Mailys TREBOSC : *Klub unkornek*

Tud ampart

- 1 Alain BREMONT : *An houarn marc'h*
- 2 Anjela BROUSTAL : *Kontell he zroad du*
- 3 Per ROLLAND : *Disterachoù ma zud*

Priz Kentelioù noz
Pauline Philippot : *Ur c'helc'h-brec'h chañsus*

Priz kêr Redon
Mai EWEN : *Un draig a netra tost d'am c'halon*

Priz Sten Kidna

Savet e oa bet Priz Sten Kidna gant kumun Ar Bonoù e 2008. Kumun An Alre eo a ra war-dro bremañ. Priziet e vez ur romant faltazi nevez embannet. C'hwec'h romant a oa war ar renk : 5 embannet e 2015 hag unan embannet e 2014. Dibabet eo bet *Dispac'h* skrivet gant Mikael Madeg (*Kêredol*, 2014)

Priz Michel-Demion a zo aet gant Daniel Carré evit e droidigezh e galleg eus oberenn vrudet Loeiz Herrieu *Kammdro an Ankoù* : *Le tournant de la mort*.

Ar Redadeg

1 700 km a oa bet redet etre Sant-Ervlan ha Lokoal-Mendon ha plijadur a oa bet ha brezhoneg a oa bet klevet un tamm e pep lec'h ivez. E Lokemo e oa bet daou ac'hanomp o redek e anv Al Liamm (km 590 ha 591) !

© Ar Redadeg

Pa oa en em gavet ar rederien e Lokoal e oa bet aozet ur gouel a-zoare hag un degemer eus ar re c'hwekañ gant ouzhpenn 1 000 soner. Sonerien a-feson a oa bet war al leurenn, ur fest-noz hag ur bern diduamantoù evit an holl a oa bet aozet. Enrollet ha filmet e oa bet an devezh gouel-se gant *Brezhoweb*, *Tebeo* ha *France 3 Breizh*.

